

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [MACIEJ SZPUNAR] SECINĀJUMI,
sniegti 2024. gada 25. janvārī¹

Lieta C-27/23 [Hocinx]ⁱ

FV

pret

Caisse pour l'avenir des enfants

(*Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Luksemburga) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 45. pants – Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums – Regula (EK) Nr. 883/2004 – 1. panta i) punkts – Personu brīva pārvietošanās – Vienlīdzīga attieksme – Sociālās priekšrocības – Regula (ES) Nr. 492/2011 – 7. panta 2. punkts – Ģimenes pabalsts – Direktīva 2004/38/EK – 2. panta 2. punkts – “Ģimenes locekļa” jēdziens – Bērna, attiecībā uz kuru pieņemts tiesas nolēmums par ievietošanu ģimenē, izslēgšana – Atšķirīga attieksme pret bērnu, attiecībā uz kuru šāds nolēmums pieņemts viņa dzīvesvietas dalībvalsts teritorijā, un bērnu nerezidentu – Attaisnojuma neesamība

I. Ievads

1. Vai dalībvalsts ir tiesīga liegt pārrobežu darba ņēmējam saņemt ģimenes pabalstu, kas saistīts ar viņa šajā dalībvalstī veiktu algotu darbu, par viņa ģimenē ar tiesas nolēmumu ievietotu bērnu, ar kuru viņam nav izcelšanās saiknes un kurš ir viņam aizgādībā, kaut arī bērniem, kuri ar tiesas nolēmumu ir ievietoti ģimenēs minētajā dalībvalstī, ir tiesības saņemt šo pabalstu, kas tiek izmaksāts fiziskai vai juridiskai personai, kurai ir uzticēta viņu aizgādība?

2. Tāds būtībā ir jautājums, kādu *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Luksemburga) ir uzdevusi tiesvedībā starp Beļģijā dzīvojošu pārrobežu darba ņēmēju FV un *Caisse pour l'avenir des enfants* [Bērnu nākotnes kasi] (turpmāk tekstā – “CAE”) par pēdējās minētās atteikumu piešķirt ģimenes pabalstu bērnam, kurš ar tiesas nolēmumu ievietots FV ģimenē un kuram ar šo pēdējo nav nekādas izcelšanās saiknes.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

ⁱ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

3. Saistībā ar šo Tiesai vēlreiz tiek lūgts interpretēt LESD 45. pantu un Regulas (ES) Nr. 492/2011² 7. panta 2. punktu, tos skatot kopsakarā ar Regulas (EK) Nr. 883/2004³ 67. pantu un Regulas (EK) Nr. 987/2009⁴ 60. pantu, un tai ir jānosaka, vai pastāv netieša diskriminācija, kas ir aizliegta ar vienlīdzīgas attieksmes pret darba ņēmējiem principu.

4. Šī lieta ir turpinājums lietai, kurā pasludināts spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (Pārrobežu darba ņēmēja laulātā bērns)⁵, kas attiecas uz to pašu CAE ģimenes pabalstu, un sniedz Tiesai iespēju precizēt, kādā mērā šajā spriedumā izvēlētais risinājums ir pārņemams šajā lietā, it īpaši pievēršoties jautājumam par to, vai šā ģimenes pabalsta piešķiršanas nolūkos jēdziens “ģimenes loceklis” ir jāattiecina arī uz bērnu, kas ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Regula Nr. 492/2011

5. Regulas Nr. 492/2011 7. pantā ir paredzēts:

“1. Darba ņēmējam, kas ir dalībvalsts valstspiederīgais, citā dalībvalstī valstspiederības dēļ nedrīkst piemērot citādus darba un nodarbinātības nosacījumus kā minētās valsts darba ņēmējiem, īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu un bezdarba gadījumā – atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.

2. Šādam darba ņēmējam ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem.

[..]”

2. Regula Nr. 883/2004

6. Saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 1. pantu:

“Šajā regulā:

[..]

i) “ģimenes loceklis” ir:

- 1) i) katra persona, ko definē vai atzīst par ģimenes loekli vai uzskata par māsaimniecības loekli tiesību aktos, kuros paredzēti pabalsti;

² Eiropas Parlamenta un Padomes regula (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV 2011, L 141, 1. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka istenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2009, L 284, 1. lpp.).

⁵ Spriedums, 2020. gada 2. aprīlis (C-802/18, turpmāk tekstā – “spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants*”, EU:C:2020:269).

- ii) attiecībā uz pabalstiem natūrā, kas paredzēti III sadaļas 1. nodaļā par slimību, maternitātes un līdzvērtīgiem paternitātes pabalstiem, – katra persona, ko definē vai atzīst par ģimenes locekli vai uzskata par mājsaimniecības locekli tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā viņa dzīvo;
- 2) ja dalībvalsts tiesību akti, kas ir piemērojami saskaņā ar 1. apakšpunktu, nenosauk ģimenes locekļus no citām personām, kam tie ir piemērojami, tad laulāto, nepilngadīgos bērnus un apgādībā esošos bērnus, kas sasnieguši pilngadību, uzskata par ģimenes locekļiem;
- 3) ja saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir piemērojami saskaņā ar 1. un 2. apakšpunktu, personu uzskata par ģimenes locekli vai mājsaimniecības locekli tikai tad, ja viņa dzīvo tajā pašā mājsaimniecībā, kurā apdrošinātā persona vai pensionārs, šo nosacījumu uzskata par izpildītu, ja attiecīgā persona ir galvenokārt atkarīga no apdrošinātās personas vai pensionāra;

[..]”

7. Šīs regulas 4. pantā “Vienlīdzīga attieksme” ir teikts:

“Ja šajā regulā nav noteikts citādi, personām, uz ko attiecas šī regula, pienākas tādi paši pabalsti un ir tādi paši pienākumi kā tie, ko kādas dalībvalsts tiesību paredz akti tās piederīgajiem.”

8. Atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 67. pantam:

“Personai ir tiesības uz ģimenes pabalstiem saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem, tajā skaitā, par savas ģimenes locekļiem, kas dzīvo citā dalībvalstī tā, kā tas būtu bijis, ja viņi dzīvotu pirmajā minētajā dalībvalstī. Tomēr pensionāram ir tiesības uz ģimenes pabalstiem saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kura atbild par viņa pensiju.”

3. *Regula Nr. 987/2009*

9. Regulas Nr. 987/2009 60. panta “Pamatregulas 67. un 68. panta piemērošanas procedūra” 1. punktā ir noteikts:

“Ģimenes pabalstu piešķiršanas pieteikumu iesniedz kompetentajai iestādei. Lai piemērotu pamatregulas 67. un 68. pantu, ņem vērā visas ģimenes stāvokli, it kā visas iesaistītās personas būtu pakļautas attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem un tur dzīvotu, jo īpaši attiecībā uz personas tiesībām saņemt šādus pabalstus. Ja persona, kurai ir tiesības pieprasīt pabalstu, neizmanto šīs tiesības, tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kuras tiesību akti piemērojami, ņem vērā ģimenes pabalsta piešķiršanas pieteikumu, ko iesniedzis otrs no vecākiem, persona, ko uzskata par vienu no vecākiem, vai persona vai iestāde, kas ir bērna vai bērnu aizbildnis.”

4. Direktīva 2004/38/EK

10. Saskaņā ar Direktīvas 2004/38/EK⁶ 2. panta 2. punktu:

“Šajā direktīvā:

[..]

2) “ģimenes loceklis” ir:

[..]

- c) Savienības pilsoņa, kā arī viņa laulātā vai b) apakšpunktā definētā partnera tiešie pēcnācēji vecumā līdz 21 gadam, kuri ir tā apgādībā;
- d) Savienības pilsoņa, kā arī viņa laulātā vai b) apakšpunktā definētā partnera apgādībā esošie tiešie augšupējie radnieki.”

5. Direktīva 2014/54/ES

11. Direktīvas 2014/54/ES⁷ 1. pantā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā ir izklāstīti noteikumi, kas palīdz vienveidīgāk piemērot un īstenot praksē tiesības, kas piešķirtas ar [LESD] 45. pantu un [Regulas Nr. 492/2011] 1. līdz 10. pantu. Šo direktīvu piemēro Savienības pilsoņiem, kas īsteno minētās tiesības, un viņu ģimenes locekļiem [..].”

12. Saskaņā ar šīs direktīvas 2. pantu:

“1. Šo direktīvu piemēro šādiem jautājumiem, kas minēti [Regulas Nr. 492/2011] 1. līdz 10. pantā, darba ņēmēju pārvietošanās brīvības jomā:

[..]

c) sociālo un nodokļu priekšrocību pieejamība;

[..]

2. Šīs direktīvas darbības joma atbilst [Regulas Nr. 492/2011] darbības jomai.”

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.)

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (2014. gada 16. aprīlis) par pasākumiem, ar ko veicina darba ņēmējiem piešķirto tiesību īstenošanu darba ņēmēju pārvietošanās brīvības jomā (OV 2014, L 128, 8. lpp.).

B. Luksemburgas tiesības

13. Atbilstošās tiesību normas ir *Code de la sécurité sociale* (Sociālā nodrošinājuma kodekss)⁸ 269. un 270. pants.

14. Kodeksa 269. panta “Piešķiršanas nosacījumi” 1. punktā ir noteikts:

“Tiek ieviests pabalsts bērnu nākotnei, turpmāk tekstā – “ģimenes pabalsts”.

Tiesības uz ģimenes pabalstu dod:

- a) katrs bērns, kurš faktiski un pastāvīgi dzīvo Luksemburgā un kuram tajā ir deklarētā dzīvesvieta;
- b) ikvienas personas, kas ir pakļauta Luksemburgas tiesību aktiem un ietilpst Eiropas regulu vai kāda cita Luksemburgas sociālā nodrošinājuma nozarē noslēgta divpusēja vai daudzpusēja nolīguma, kurā paredzēta ģimenes pabalstu izmaksāšana atbilstoši nodarbinātības valsts tiesību aktiem, piemērošanas jomā, ģimenes locekļi, kas definēti 270. pantā. Ģimenes locekļiem ir jādzīvo valstī, kas ir paredzēta attiecīgajās regulās vai nolīgumos.”

15. Šā kodeksa 270. pantā ir paredzēts:

“269. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanas nolūkā par personas ģimenes locekļiem uzskata un tiesības uz ģimenes pabalstu dod šīs personas bērni, kas dzimuši laulībā, bērni, kuri dzimuši ārpus laulības, un adoptētie bērni.”

16. Minētā kodeksa 273. panta 4. punktā attiecībā uz bērniem rezidentiem ir precizēts:

“Ja bērns ir ievietots ģimenē ar tiesas nolēmumu, ģimenes pabalstu izmaksā fiziskai vai juridiskai personai, kuras aizgādībā ir bērns un pie kuras bērnam ir viņa deklarētā dzīvesvieta un faktiskā un pastāvīgā uzturēšanās vieta.”

III. Pamatlietas fakti, prejudiciālais jautājums un tiesvedība Tiesā

17. FV, kurš strādā Luksemburgā un dzīvo Beļģijā, ir pārrobežu darba ņēmēja statuss un tādēļ uz viņu attiecas Luksemburgas ģimenes pabalstu tiesiskais regulējums. Kopš 2005. gada 26. decembra bērns FW ir ievietots FV ģimenē saskaņā ar Beļģijas tiesas lēmumu. FV vairākus gadus kā pārrobežu darba ņēmējs saņēma Luksemburgas ģimenes pabalstus par bērnu FW.

18. Līdz ar 2016. gada 23. jūlija likuma, ar kuru grozīts Kodekss, spēkā stāšanos FV pārtrauca saņemt ģimenes pabalstus par viņa ģimenē ievietoto bērnu. Ar 2017. gada 7. februāra lēmumu CAE valde ar atpakaļejošu spēku no 2016. gada 1. augusta atņēma FV par bērnu FW saņemtos ģimenes pabalstus, pamatojoties uz to, ka šim bērnam, kuram nav izcelšanās saiknes ar FV, neesot “ģimenes locekļa” statusa šā kodeksa 270. panta izpratnē.

⁸ Redakcijā, kas piemērojama no 2016. gada 1. augusta, kad stājās spēkā 2016. gada 23. jūlija Likums, ar ko groza Sociālā nodrošinājuma kodeksu, grozīto 1967. gada 4. decembra Likumu par ienākuma nodokli un atceļ grozīto 2007. gada 21. decembra Likumu par piemaksu par bērnu (2016. gada *Mémorial A*, 2348. lpp., turpmāk tekstā – “Kodekss”).

19. 2022. gada 27. janvārī Sociālās apdrošināšanas augstākā padome veica grozījumus CAE 2017. gada 7. februāra lēmumā, taču atstāja to spēkā. FV vērsās ar kasācijas sūdzību *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa).

20. Šādos apstākļos *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) ar 2023. gada 19. janvāra lēmumu, kas Tiesā saņemts 2023. gada 23. janvārī, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai vienlīdzīgas attieksmes principam, kas garantēts LESD 45. pantā un [Regulas Nr. 492/2011] 7. panta 2. punktā, kā arī [Regulas Nr. 883/2004] 67. pantā un [Regulas Nr. 987/2009] 60. pantā, ir pretrunā dalībvalsts tiesību normas, saskaņā ar kurām pārrobežu darba ņēmēji nevar saņemt ģimenes pabalstu, kas saistīts ar viņu algotu darbu šajā dalībvalstī, par viņu ģimenēs ar tiesas nolēmumu ievietotajiem bērniem, kaut arī visiem bērniem, kas ar tiesas nolēmumu ievietoti ģimenēs minētajā dalībvalstī un tajā dzīvo, ir tiesības saņemt šo pabalstu, ko izmaksā fiziskai vai juridiskai personai, kurai uzticēta aizgādība pār bērnu un pie kuras ir bērna deklarētā dzīvesvieta un faktiskā un pastāvīgā uzturēšanās vieta? Vai atbildi uz uzdoto jautājumu var ietekmēt apstākļi, ka pārrobežu darba ņēmējs uztur šo bērnu?”

21. FV, CAE un Eiropas Komisija ir iesniegušas Tiesai rakstveida apsvērumus. Tiesa ir nolēmusi šajā lietā nerīkot tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanāsai.

IV. Juridiskā analīze

22. Ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 45. pants un Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkts, skatot tos kopsakarā ar Regulas Nr. 883/2004 67. pantu un Regulas Nr. 987/2009 60. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru pārrobežu darba ņēmēji nevar saņemt ģimenes pabalstu, kas saistīts ar viņa algotu darbu šajā dalībvalstī, par viņu ģimenēs ar tiesas nolēmumu ievietotajiem bērniem, pār kuriem viņiem ir aizgādība, kaut arī bērniem, kuri ar tiesas nolēmumu ir tikuši ievietoti ģimenēs minētajā dalībvalstī, ir tiesības saņemt šo pabalstu, kas tiek izmaksāts fiziskai vai juridiskai personai, kurai ir uzticēta bērna aizgādība, un vai atbildi uz šo jautājumu ietekmē apstākļi, ka pārrobežu darba ņēmējs uztur bērnu.

23. Saistībā ar situāciju pamatlietā jāatgādina, ka ar 2017. gada 7. februāra lēmumu CAE, pamatojoties uz Kodeksa 269. un 270. pantu, atzina, ka FV ar atpakaļejošu spēku no 2016. gada 1. augusta vairs nepienākas ģimenes pabalsts par bērnu FW, jo šim bērnam ar viņu nav nekādu radniecisku saišu un tāpēc šo bērnu nevar uzskatīt par viņa ģimenes locekli saskaņā ar šā kodeksa 270. pantu⁹. Proti, kā norāda iesniedzējtiesa, tāda bērna situācija, kurš ar tiesas nolēmumu ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, minētajā kodeksā nav paredzēta un tāād nedod tiesības uz šo ģimenes pabalstu¹⁰.

⁹ No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka līdz 2016. gada 1. augustam FV saņēma Luksemburgas ģimenes pabalstus par bērnu FW, pamatojoties uz viņa kā pārrobežu darba ņēmēja statusu, saskaņā ar Kodeksa iepriekš spēkā esošo 269. panta 5. punktu un 270. panta 5. punktu. Turklāt šā kodeksa iepriekš spēkā esošais 270. panta 5. punkts ļāva kompetentajām iestādēm *paplašināt aizbildņa vai faktiskā aizgādņa ģimenes loku, iekļaujot tajā arī bērnus, kas ievietoti ģimenē ar tiesas nolēmumu*.

¹⁰ Kodeksa iepriekš spēkā esošajā 269. panta 5. punktā bija paredzēts, ka “personām, uz kurām attiecas Luksemburgas tiesību akti, *par ārvalstīs dzīvojošiem bērniem, kuriem ir ģimenes locekļu statuss*, ir tiesības saņemt ģimenes pabalstus saskaņā ar attiecīgajiem Kopienas tiesību aktu [...] par sociālo nodrošinājumu noteikumiem”. Turklāt šā kodeksa iepriekš spēkā esošajā 270. panta 5. punktā bija noteikts, ka “*Caisse nationale des prestations familiales* [Nacionālā ģimenes pabalstu kase] aizbildņa vai faktiskā aizgādņa *ģimenes loku var paplašināt*, iekļaujot tajā arī bērnus, kurus pie sevis uzņēmusi persona, kura saskaņā ar galīgu, spēkā stājušos tiesas nolēmumu vai jebkādu citu likumīgu aizgādības pasākumu, ko pienācīgi apstiprinājusi kompetentā iestāde, īsteno aizbildnības vai aizgādības tiesības, ar nosacījumu, ka ievietošana ģimenē ir pastāvīga un ka šis risinājums ir labvēlīgāks saņēmējam”. Mans izcēlums.

24. Saistībā ar aplūkoto tiesisko regulējumu iesniedzējtiesa paskaidro, ka bērnam rezidentam visos gadījumos ir tiešas tiesības uz ģimenes pabalstu izmaksu¹¹. Savukārt bērniem nerezidentiem šādas tiesības ir paredzētas tikai sekundārajos tiesību aktos kā pārrobežu darba ņēmēja “ģimenes locekļiem”, pie kuriem nepieder bērni, kas ar tiesas nolēmumu ievietoti šāda darba ņēmēja ģimenē¹². Tādējādi šī tiesa, it īpaši atsaucoties uz spriedumu *Caisse pour l'avenir des enfants*, vēlas noskaidrot, vai šī atšķirīgā attieksme atbilst Savienības tiesībām. Proti, no šā sprieduma izriet, ka ar apzīmējumu “pārrobežu darba ņēmēja bērns”, kurš var netieši saņemt sociālos pabalstus, ir jāsaprot arī bērns, kas ir radnieciskās saitēs ar attiecīgā darba ņēmēja laulāto vai reģistrēto partneri.

25. FV un Komisija uzskata, ka pamatlietā aplūkotie noteikumi ir uzskatāmi par netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ. Savukārt CAE norāda, ka šajā gadījumā bērnam FW nav nekādu radniecisku saišu ar pārrobežu darba ņēmēju vai viņa laulāto. Tātad tā uzskata, ka FV nevar atsaukties uz vienlīdzīgas attieksmes principu ne tieši un personīgi, ne saistībā ar saviem ģimenes locekļiem.

26. Lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, pirmkārt, isumā izvērtēšu Regulas Nr. 883/2004 un Regulas Nr. 492/2011 piemērojamību tādiem faktiem kā pamatlietā aplūkotie (A sadaļa); otrkārt, izklāstīšu atbilstošo Tiesas judikatūru par vienlīdzīgas attieksmes principu saistībā ar darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, it īpaši atsaucoties uz spriedumu *Caisse pour l'avenir des enfants* (B sadaļa); treškārt, saistībā ar ģimenes pabalsta piešķiršanu aplūkošu jēdzienu “ģimenes loceklis” (C sadaļa); ceturtkārt, ņemot vērā judikatūru, pievērsīšos LESD 45. panta, skatot to kopsakarā it īpaši ar Regulu Nr. 883/2004 un Regulu Nr. 492/2011, interpretācijai, lai noskaidrotu, vai pamatlietā aplūkotie tiesību akti ir uzskatāmi par netiešu diskrimināciju LESD 45. panta un Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkta izpratnē, it īpaši izvērtējot CAE izvirzītos argumentus (D sadaļa), un, visbeidzot piektkārt, precizēšu, kā piedāvāto atbildi ietekmē apstākļi, ka pārrobežu darba ņēmējs uztur bērnu (E sadaļa).

A. Par Regulas Nr. 883/2004 un Regulas Nr. 492/2011 piemērojamību tādiem faktiem kā pamatlietā aplūkotie

27. Ņemot vērā Tiesas plašo judikatūru attiecībā uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem un sociālajām priekšrocībām, kas migrējošiem un pārrobežu darba ņēmējiem ir pieejamas par viņu bērniem¹³, un it īpaši to, ka spriedumā *Caisse pour l'avenir des enfants* Tiesa jau ir lēmusi par Regulas Nr. 883/2004 un Regulas Nr. 492/2011 piemērojamību attiecībā uz tādu ģimenes pabalstu kā pamatlietā aplūkotais, šajā jautājumā izteikšos īsi¹⁴.

¹¹ Skat. Kodeksa 273. panta 4. punktu.

¹² Skat. Kodeksa 269. panta 1. punktu un 270. pantu.

¹³ Attiecībā uz atbalstu uzturēšanai un izglītošanai, lai studētu universitātē profesionālās kvalifikācijas iegūšanai, skat. it īpaši spriedumu, 1988. gada 21. jūnijs, *Lair* (39/86, EU:C:1988:322, 21.–24. punkts); attiecībā uz atbalstu uzturēšanai un izglītošanai, lai apgūtu vidējo vai profesionālo izglītību, skat. it īpaši spriedumu, 1989. gada 15. marts, *Echternach* un *Moritz* (389/87 un 390/87, EU:C:1989:130, 31.–36. punkts), un attiecībā uz finansējumu mācībām, ko dalībvalsts piešķirusi migrējošo darba ņēmēju bērniem, skat. spriedumu, 1992. gada 26. februāris, *Bernini* (C-3/90, EU:C:1992:89, 23. un 29. punkts).

¹⁴ Atgādināšu, ka spriedumā *Caisse pour l'avenir des enfants* Tiesa judikatūru par finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai ir transponējusi attiecībā uz ģimenes pabalstiem par pārrobežu darba ņēmēju bērniem; skat. spriedumus, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) un 2016. gada 15. decembris, *Depesme* u.c. (C-401/15 līdz C-403/15, turpmāk tekstā – “spriedums *Depesme* u.c.”, EU:C:2016:955), EU:C:2016:955).

28. Vispirms jānorāda, ka uz tādu darba ņēmēju kā FV, kurš, strādā Luksemburgā un tādējādi ir pakļauts Luksemburgas sociālā nodrošinājuma tiesiskajam regulējumam, dzīvo Beļģijā¹⁵, saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 2. panta 1. punktu attiecas šīs regulas *ratione personae* piemērošanas joma¹⁶.

29. Turpinot – attiecībā uz Regulas Nr. 883/2004 materiālo piemērošanas jomu spriedumā *Caisse pour l'avenir des enfants* Tiesa jau nosprieda, ka tāds ģimenes pabalsts, kāds paredzēts Kodeksa 269. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ir uzskatāms par sociālā nodrošinājuma pabalstu, kas ir viens no ģimenes pabalstiem šīs regulas 1. panta z) punkta izpratnē¹⁷. Pirmkārt, Tiesa precizēja, ka šāds ģimenes pabalsts tiek izmaksāts par visiem bērniem, kas dzīvo Luksemburgā, kā arī par visiem tiem darba ņēmēju nerezidentu bērniem, kuriem ir izcelšanās saikne ar šiem darba ņēmējiem. Tādējādi šis pabalsts tiek piešķirts nevis individuāli un diskrecionāri izvērtējot personiskās vajadzības, bet pamatojoties uz likumā noteiktu situāciju¹⁸. Otrkārt, Tiesa norādīja, ka minētais pabalsts veido publisku ieguldījumu ģimenes budžetā, kas paredzēts, lai atvieglotu finanšu slogu saistībā ar bērnu uzturēšanu¹⁹.

30. Visbeidzot – attiecībā uz Regulu Nr. 492/2011²⁰ Tiesa vairākkārt ir atgādinājusi, ka no šīs regulas 7. panta 2. punktā izvirzītā vienlīdzīgas attieksmes mērķa izriet, ka jēdziens “sociālā priekšrocība”, kurš šajā tiesību normā ir attiecināts uz darba ņēmējiem, kas ir citu dalībvalstu pilsoņi, ietver visas priekšrocības, kuras neatkarīgi no tā, vai tās ir saistītas ar darba līgumu, vispārīgi ir atzītas valsts darba ņēmējiem galvenokārt viņu objektīvā darba ņēmēju statusa dēļ vai vienkārši tādēļ, ka viņu dzīvesvieta ir valsts teritorijā, un kuru attiecināšana uz darba ņēmējiem, kas ir citu dalībvalstu pilsoņi, tādēļ varētu sekmēt šādu darba ņēmēju mobilitāti Savienībā un tādējādi viņu integrāciju uzņemošajā dalībvalstī²¹.

31. Tieši raugoties no šā jēdziena skatpunkta, Tiesa ir arī secinājusi, ka ģimenes pabalsts, kas saistīts ar tāda pārrobežu darba ņēmēja, kāds šajā lietā ir FV, algota darba veikšanu, ir uzskatāms par sociālo priekšrocību Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkta izpratnē²².

¹⁵ Regulas Nr. 883/2004 1. panta f) punktā ir noteikts, ka ““pārrobežas darbinieks [pārrobežu darba ņēmējs]” ir katra persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, bet dzīvo citā dalībvalstī, kurā parasti atgriežas katru dienu vai vismaz vienreiz nedēļā”.

¹⁶ Regulas Nr. 883/2004 2. panta 1. punktā ir paredzēts, ka “ši regula attiecas uz dalībvalstu piederīgajiem [...], kas dzīvo dalībvalstī, kuri ir pakļauti vai bijuši pakļauti vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādību zaudējušām personām”.

¹⁷ Regulas Nr. 883/2004 1. panta z) punktā ir noteikts, ka ““ģimenes pabalsts” ir visi pabalsti natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus, izņemot I pielikumā minēto uzturēšanas maksājumu un īpašo bērna piedzimšanas un adoptēšanas pabalstu avansus”.

¹⁸ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (37. un 39. punkts). Skat. arī spriedumus, 2016. gada 14. jūnijs, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-308/14, EU:C:2016:436, 60. punkts), un 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹⁹ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (38. un 39. punkts). Skat. arī spriedumu, 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁰ Saskaņā ar iedibināto judikatūru uz pabalstu vienlaikus var attiekties Regula Nr. 883/2004 un Regula Nr. 492/2011. Par bērna piedzimšanas un maternitātes pabalstiem skat. it īpaši spriedumu, 1993. gada 10. marts, Komisija/Luksemburga (C-111/91, EU:C:1993:92, 20. un 22. punkts). Skat. arī spriedumu, *Caisse pour l'avenir des enfants* (43. un 45. punkts). Pretī, Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkts ir uzskatāms par saikni starp šīm divām regulām, jo tās pārklājas gan attiecībā uz jēdzienu “sociālā priekšrocība”, gan nediskriminācijas principu. Skat. it īpaši Morsa, M., *Sécurité sociale, libre circulation et citoyenneté européennes*, 2012, Anthemis, 49. lpp. Par minēto regulu savstarpējo saistību skat. arī ģenerālvokāta Žana Rišāra Delatūra [*Jean Richard de la Tour*] secinājumus lietā Komisija/Austrija (Ģimenes pabalstu indeksācija) (C-328/20, EU:C:2022:45, 127. punkts).

²¹ Jēdzienu “sociālā priekšrocība” Tiesa pirmo reizi definēja 1979. gada 31. maija spriedumā *Even* un *ONPTS* (207/78, EU:C:1979:144, 22. punkts). Kopš tā laika šī definīcija ir vairākkārt tikusi atkārtota tās judikatūrā. Skat. it īpaši spriedumus, 1998. gada 12. maijs, *Martinez Sala* (C-85/96, EU:C:1998:217, 25. punkts), un 2019. gada 18. decembris, *Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava* u.c. (C-447/18, EU:C:2019:1098, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

²² Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (25., 30. un 31. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

32. Tālab nav nekādu šaubu, ka tāds ģimenes pabalsts, kāds paredzēts Kodeksa 269. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ietilpst Savienības tiesību materiālajā piemērošanas jomā kā *ģimenes pabalsts* Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta j) apakšpunkta izpratnē un kā *sociālā priekšrocība* Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkta izpratnē²³.

B. Tiesas judikatūra

1. *Īss pārskats par judikatūru attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principu darba ņēmēju brīvas pārvietošanās kontekstā*

33. Kā zināms, LESD 45. pants nodrošina darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā. Šī brīvība ir viens no Savienības pamatiem. Konkrēti, šā panta 2. punktā ir noteikts, ka darba ņēmēju brīva pārvietošanās ietver jebkādas dalībvalstu darba ņēmēju diskriminācijas pilsonības dēļ likvidēšanu attiecībā uz nodarbinātību, darba samaksu un citiem darba un nodarbinātības nosacījumiem.

34. Spriedumā *Kempf*²⁴ Tiesa pirmo reizi norādīja uz principu, ka noteikumi par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos ir jāinterpretē plaši²⁵. Šādu plašu interpretāciju paģērē tas, ka jēdziens “darba ņēmējs” – kā arī jēdziens “algots darbs” – nosaka vienas no Līgumā garantētajām pamatbrīvībām piemērošanas jomu²⁶.

35. Šajā kontekstā Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkts saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir LESD 45. panta 2. punktā noteiktā vienlīdzīgas attieksmes principa īpaša izpausme sociālo priekšrocību piešķiršanas speciālajā jomā un tas ir jāinterpretē tādā pašā veidā kā pēdējā minētā tiesību norma²⁷. Tādējādi darba ņēmēji, kas jau ir ienākuši darba tirgū, kā tas ir FV gadījumā, pamatojoties uz šo pirmo tiesību normu var pretendēt uz tādām pašām sociālām priekšrocībām kā attiecīgās valsts darba ņēmēji²⁸. Tiesa vairākkārt ir atzinusi, ka šī tiesību norma ir piemērojama bez izšķirības gan migrējošiem darba ņēmējiem, kas dzīvo kādā uzņemošajā dalībvalstī, gan pārrobežu darba ņēmējiem²⁹.

²³ *Caisse pour l'avenir des enfants* spriedums (45. punkts un tajā minētā judikatūra). Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta j) apakšpunktā ir noteikts, ka “ši regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas: [...] ģimenes pabalsti”.

²⁴ Spriedums, 1986. gada 3. jūnijs, (139/85, EU:C:1986:223, 13. punkts).

²⁵ Skat. arī spriedumus, 1987. gada 18. jūnijs, *Lebon* (316/85, EU:C:1987:302, 23. punkts); 1991. gada 26. februāris, *Antonissen* (C-292/89, EU:C:1991:80, 11. punkts); 1992. gada 26. februāris, *Bernini* (C-3/90, EU:C:1992:89, 14. punkts), un 2003. gada 6. novembris, *Ninni-Orasche* (C-413/01, EU:C:2003:600, 23. punkts). Kā jaunākos skat. spriedumus, 2013. gada 21. februāris, N. (C-46/12, EU:C:2013:97, 39. punkts), kā arī *Depesme* u.c. (58. punkts).

²⁶ Spriedumi, 1986. gada 3. jūnijs, *Kempf* (139/85, EU:C:1986:223, 13. punkts); 1986. gada 3. jūlijs, *Lawrie-Blum* (66/85, EU:C:1986:284, 16. punkts), kā arī *Depesme* u.c. (58. punkts).

²⁷ Skat. it īpaši spriedumus, 2006. gada 17. novembris, Komisija/Spānija (C-205/04, EU:C:1993:137, 15. punkts), 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411, 35. punkts), *Depesme* u.c. (35. punkts), kā arī 2020. gada 6. oktobris, *Jobcenter Krefeld* (C-181/19, EU:C:2020:794, 44. punkts). Atgādinājumam, Padomes Regulas (EEK) Nr. 1612/68 (1968. gada 15. oktobris) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā 7. panta 2. punkta formulējums ir ticis pārņemts Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā. Turklāt Regulas Nr. 492/2011 41. panta otrajā daļā ir noteikts, ka atsauces uz Regulu Nr. 1612/68 uzskata par atsaucēm uz Regulu Nr. 492/2011.

²⁸ Šajā nozīmē skat. spriedumu *Depesme* u.c. (36. punkts).

²⁹ Skat. it īpaši spriedumus, 2007. gada 18. jūlijs, *Geven* (C-213/05, EU:C:2007:438, 15. punkts), un 2019. gada 18. decembris, *Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava* u.c. (C-447/18, EU:C:2019:1098, 41. punkts).

36. Turklāt, kā Tiesa ir vairākkārt atgādinājusi, vienlīdzīgas attieksmes princips, kas ietverts gan LESD 45. pantā, gan Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā, aizliedz ne tikai tiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, bet arī visu veidu netiešu diskrimināciju, kura, piemērojot citus nošķiršanas kritērijus, faktiski rada tādu pašu rezultātu³⁰.

37. Konkrētāk, spriedumā *Caisse pour l'avenir des enfants*, kas ir iesniedzējtiesas jautājuma pamatā, Tiesa nosprieda, ka Savienības tiesības nepieļauj tādas dalībvalsts tiesību normas, saskaņā ar kurām pārrobežu darba ņēmēji var saņemt ģimenes pabalstu – kas ir saistīts ar to, ka viņi veic algotu darbu šajā dalībvalstī, – tikai par saviem bērniem, izslēdzot viņu laulātā bērnus, ar kuriem viņiem nav izcelšanās saiknes, bet kurus viņi uztur, kaut gan tiesības saņemt šo pabalstu ir visiem bērniem, kas dzīvo minētajā dalībvalstī³¹.

38. Kā jau norādīju ievadā, rodas jautājums, vai tāda Tiesas atbilde ir attiecināma uz pamatlietā aplūkoto FV situāciju, tas ir, bērna, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, situāciju. Tādējādi man ir jāizvērtē, vai, ņemot vērā iepriekš minētās Tiesas judikatūras pamatprincipus, aplūkojamais tiesiskais regulējums var radīt atšķirīgu attieksmi pret pārrobežu darba ņēmējiem, kas varētu būt uzskatāma par netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ.

39. Tomēr, ņemot vērā atšķirības starp bērna, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots ģimenē, un bērna, tai skaitā adoptēta, kam ir izcelšanās saikne ar vienu vai abiem vecākiem, ar kuriem viņš dzīvo kopā, juridisko situāciju, ir nepieciešams uzdot sākotnēju jautājumu: vai konkrētā ģimenes pabalsta piešķiršanas nolūkos jēdzienā “ģimenes loceklis” ir jāietver arī bērns, kas ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē.

40. Turpinājumā izklāstīto iemeslu dēļ esmu pārliecināts, ka uz šo jautājumu ir sniedzama apstiprinoša atbilde.

2. Spriedums “*Caisse pour l'avenir des enfants*”: jēdziens “ģimenes loceklis” Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta izpratnē

41. Jautājums par to, vai ģimenes pabalsta piešķiršanas nolūkos jēdzienā “ģimenes loceklis” ir jāietver arī bērns, kas ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, ir svarīgs, jo lietā *Caisse pour l'avenir des enfants* Tiesa ir pamatojusies uz jēdzienu “ģimenes loceklis” Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta izpratnē³².

42. Atšķirībā no izskatāmās lietas³³ lietā, kurā taisīts spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants*, iesniedzējtiesa ar otro jautājumu vēlējās noskaidrot, vai Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punktā paredzētā jēdziena “ģimenes loceklis” definīcija ir piemērojama ģimenes pabalstam, kas minēts

³⁰ Spriedumi, 1974. gada 12. februāris, *Sotgiu* (152/85, EU:C:1974:13, 11. punkts), 1996. gada 23. maijs, *O'Flynn* (C-237/94, EU:C:1996:206, 17. punkts), 2010. gada 13. aprīlis, *Bressol* u.c. (C-73/08, EU:C:2010:181, 40. punkts), 2019. gada 10. jūlijs, *Aubriet* (C-410/18, EU:C:2019:582, 26. punkts), kā arī *Caisse pour l'avenir des enfants* (54. punkts).

³¹ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (64. punkts un rezolutīvā daļa). Kodeksa 269. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunkts ir ticis grozīts ar 2022. gada 23. decembra likumu (2022. gada 23. decembra *Mémorial* A-2022-668), jēdzienā “ģimenes loceklis” iekļaujot laulātā vai partnera bērnus, kurus šajā pantā minētā persona uztur un ar kuriem šai personai kopā ar tās laulāto vai partneri ir deklarētā dzīvesvieta un faktiskā un pastāvīga uzturēšanās vieta.

³² Norādāms, ka šajā lietā uzdots jautājumu fonā, tāpat kā aplūkojamā gadījumā, bija ģimenes pabalstu sistēmas reforma Luksemburgā, kura stājās spēkā 2016. gada 1. augustā un ar kuru tika grozīts Kodekss, citastarp izslēdzot laulātā vai partnera bērnus no jēdziena “ģimenes loceklis”, kā tas definēts tā 270. pantā. Skat. spriedumu *Caisse pour l'avenir des enfants* (17. punkts).

³³ Kā to jau norādīju, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka ģimenē ievietota bērna situācija neietilpa jēdzienā “ģimenes loceklis” agrākajā Kodeksa 270. pantā. Tomēr šā panta 5. punktā bija paredzēta iespēja paplašināt aizbildņa vai faktiskā aizgādņa ģimenes loku, iekļaujot tajā arī bērnus, kas ar tiesas nolēmumu ievietoti pārrobežu darba ņēmēja ģimenē. Šis apstāklis ļauj labāk izprast, no kādiem aspektiem iesniedzējtiesa ir vadījusies, formulējot savu jautājumu.

Kodeksa 269. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un, apstiprinošas atbildes gadījumā, ar trešo jautājumu – vai laulātā bērna izslēgšana no jēdziena “ģimenes loceklis” definīcijas Kodeksa 270. pantā ir uzskatāma par netiešu diskrimināciju.

43. Atbildot uz šiem diviem jautājumiem, Tiesa citastarp atsaucās uz sprieduma *Depesme* u.c. 40. un 64. punktu, atgādinot, pirmkārt, ka migrējoša darba ņēmēja ģimenes locekļi netieši gūst labumu no vienlīdzīgas attieksmes, kas šim darba ņēmējam piešķirta ar Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktu, un, otrkārt, ka LESD 45. pants un šīs regulas 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar pārrobežu darba ņēmēja bērnu, kas var netieši izmantot šajā tiesību normā minētās sociālās priekšrocības, ir jāsaprot ne tikai bērns, kuram ir izcelšanās saikne ar šo darba ņēmēju, bet arī minētā darba ņēmēja laulātā vai reģistrētā partnera bērns, ja šis darba ņēmējs uztur šo bērnu³⁴. Tāpēc tā nosprieda, ka pārrobežu darba ņēmēja “ģimenes locekļa” jēdziens, uz kuru netieši attiecas vienlīdzīga attieksme saskaņā ar Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktu, atbilst jēdzienam “ģimenes loceklis” Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta izpratnē, kas tostarp ietver laulāto vai partneri, ar kuru Savienības pilsonis ir noslēdzis reģistrētas partnerattiecības³⁵.

44. Piekritu šādam secinājumam. Atgādināšu, ka Tiesa šajā ziņā it īpaši ir ņēmusi vērā, pirmkārt, Savienības tiesiskā regulējuma attīstību³⁶ un to, ka Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā bez jebkādam izmaiņām ir vienkārši pārņemts Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punkts, un, otrkārt, Direktīvas 2014/54 1. apsvērumu, 1. pantu un 2. panta 2. punktu. Šīs pēdējās tiesību normas apstiprina Savienības likumdevēja gribu Direktīvas 2004/38 2. pantā jēdzienu “ģimenes loceklis” pārņemt tādu, kā tas definēts Tiesas judikatūrā par Regulu Nr. 1612/68, kas atcelta un aizstāta ar Regulu Nr. 492/2011³⁷.

45. Jāatzīst – tas, ka Tiesa šajā spriedumā ir atsaukusies uz jēdzienu “ģimenes loceklis” Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta izpratnē, varētu dot pamatu domāt, ka šis apstāklis neļauj uzskatīt, ka jēdziens “ģimenes loceklis” brīvas darba ņēmēju pārvietošanās kontekstā ģimenes pabalsta piešķiršanas nolūkos var ietvert tostarp bērnu, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē.

46. Tomēr turpinājumā izklāstīto iemeslu dēļ esmu pārliecināts, ka tas tā nav.

C. Par jēdzienu “ģimenes loceklis” vienlīdzīgas attieksmes pret pārrobežu darba ņēmējiem īpašajā kontekstā

47. Pirmām kārtām, kā jau esmu norādījis³⁸, atšķirībā no lietas, kurā taisīts spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants*, iesniedzējtiesa nevaicā Tiesai, vai saskaņā ar Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punktu Kodeksa 270. panta piemērošanas joma būtu jāattiecinā arī uz bērniem, kas ievietoti ģimenē ar tiesas nolēmumu. Šī tiesa aprobežojas ar jautājumu, vai saistībā ar tiesībām uz

³⁴ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (49. un 50. punkts).

³⁵ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (51. punkts). Skat. arī spriedumu *Depesme* u.c. (51.–54. punkts).

³⁶ Skat. spriedumu *Depesme* u.c. (46. un 47. punkts), kā arī ģenerālvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] secinājumus šajās apvienotajās lietās (no C-401/15 līdz C-403/15, EU:C:2016:430, 39.–43. punkts).

³⁷ Norādāms, ka Direktīvas 2014/54 1. apsvērumā ir teikts, ka “darba ņēmēju pārvietošanās brīvība ir Savienības pilsoņu pamatbrīvība, kas kā viens no Savienības iekšējā tirgus balstiem ir nostiprināta [LESD] 45. pantā. Tās īstenošana ir precizēta ar Savienības tiesību aktiem, kuru mērķis ir garantēt Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem piešķirto tiesību pilnīgu īstenošanu. Vārdi “viņu ģimenes locekļi” būtu jāsaprot tādā pašā nozīmē kā termins, kas definēts [Direktīvas 2004/38] 2. panta 2. punktā un kas attiecas arī uz pārrobežu darba ņēmēju ģimenes locekļiem.” Mans izcēlums. Skat. šo secinājumu 10. punktu.

³⁸ Skat. šo secinājumu 42. punktu.

attiecīgajiem ģimenes pabalstiem atšķirīgā attieksme pret bērnu nerezidentu, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, un ar tiesas nolēmumu ģimenē ievietotu bērnu rezidentu ir saderīga ar Savienības tiesībām.

48. Tātad pamatlīnijas svarīgākā juridiskā problēma ir nevis iespēja ar tiesas nolēmumu ģimenē ievietotos bērnus uzskatīt par “ģimenes locekļiem” dalībvalstu tiesību sistēmās, bet gan *pārrobežu darba ņēmēja tiesības uz brīvu pārvietošanos un vienlīdzīgu attieksmi*. Lai gan personas, kurām ir tiesības uz ģimenes pabalstiem, tiek noteiktas saskaņā ar valsts tiesībām³⁹, tomēr, kā Tiesa to vairākkārt ir atgādinājusi, dalībvalstīm, izmantojot šo kompetenci, ir jāievēro Savienības tiesības, šajā gadījumā noteikumi par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos⁴⁰.

49. Šajā kontekstā, lai noskaidrotu kāda darba ņēmēja “ģimenes locekļus”, būtu jāatceras, kā to jau esmu norādījis⁴¹, ka darba ņēmēju pārvietošanās brīvība Savienībā ir balstīta uz vairākiem principiem, it īpaši uz vienlīdzīgas attieksmes principu. Šā principa īstenošana sociālā nodrošinājuma jomā papildus tiek nodrošināta ar Savienības tiesisko regulējumu, kura pamatā citastarp ir princips, ka šajā jomā ir piemērojami tikai vienas valsts tiesību akti⁴². Tādējādi, lai pēc iespējas nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visām personām, kuras nodarbinātas kādas dalībvalsts teritorijā, saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 4. pantu, skatot to kopsakarā ar 8. apsvērumu⁴³, uz personu, kas veic algotu darbu kādā dalībvalstī, pēc vispārējā principa attiecas šīs dalībvalsts tiesību akti, un saskaņā ar šo pantu tai ir jāsaņem tādi paši pabalsti kā šīs valsts pašas valstspiederīgajiem. Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka migrējošie darba ņēmēji piedalās uzņemošās dalībvalsts sociālās politikas finansēšanā ar nodokļu un sociālajām iemaksām, kuras viņi maksā šajā dalībvalstī saistībā ar algoto darbu, ko viņi tajā veic. Tāpēc viņiem ir jāvar gūt no šīs politikas labumu saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem⁴⁴.

50. Līdzīgi Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā ir paredzēts, ka darba ņēmējam no kādas citas dalībvalsts pienākas tādi paši sociālie pabalsti kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem. Kā to jau atgādināju, ar šīm abām tiesību normām to attiecīgajās jomās tiek konkretizēts LESD 45. panta 2. punktā paredzētais vienlīdzīgas attieksmes princips, kas attiecīgos darba ņēmējus aizsargā pret jebkādu tiešu vai netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, kas izriet no dalībvalstu tiesību aktiem, un tās ir jāinterpretē tāpat kā šī pēdējā minētā tiesību norma⁴⁵.

51. Otrām kārtām, jāņem vērā princips, saskaņā ar kuru tiesību normas, kurās ir nostiprināta darba ņēmēju brīva pārvietošanās, kas ir uzskatāma par vienu no Savienības pamatiem, ir jāinterpretē plaši⁴⁶. Manā ieskatā tas nozīmē, ka *vienlīdzīgas attieksmes pret darba ņēmējiem kontekstā* jēdziens “ģimenes loceklis” ir jāsaprot plaši, lai tas attiecīgā gadījumā aptvertu arī citas

³⁹ Skat. Regulas Nr. 883/2004 67. pantu un Regulas Nr. 987/2009 60. pantu.

⁴⁰ Spriedums, *Caisse pour l'avenir des enfants* (68. un 69. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Skat. arī Regulas Nr. 883/2004 1. pantu.

⁴¹ Skat. šo secinājumu 33. un nākamos punktus.

⁴² Šā Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punktā nostiprinātā principa mērķis ir novērst nevienlīdzīgu attieksmi, kāda attiecībā uz darba ņēmējiem, kuri pārvietojas Savienībā, rodas piemērojamo tiesību aktu daļējas vai pilnīgas pārklāšanās rezultātā.

⁴³ Regulas Nr. 883/2004 8. apsvērumā ir teikts, ka “vispārējais vienlīdzīgas attieksmes princips ir īpaši svarīgs darba ņēmējiem, kas nedzīvo dalībvalstī, kurā tie tiek nodarbināti, *ieskaitot pierobežas darbiniekus* [pārrobežu darba ņēmējus]”. Mans izcēlums.

⁴⁴ Skat. it īpaši spriedumu, 2022. gada 16. jūnijs, Komisija/Austrija (Ģimenes pabalstu indeksācija) (C-328/20, EU:C:2022:468, 108. un 109. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Skat. it īpaši Fuchs, M. un Cornelissen, R. (red.), *EU Social Security Law – A Commentary on EU Regulations 883/2004 and 987/2009*, C.H. Beck-Hart-Nomos, 2015, 151. lpp.

⁴⁵ Skat. šo secinājumu 35. punktu.

⁴⁶ Spriedumi, 1987. gada 18. jūnijs, *Lebon* (316/85, EU:C:1987:302, 21.–23. punkts), un *Depesme* u.c. (58. punkts).

personas, kuras nav Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punktā uzskaitītās personas, tostarp bērnu, kurš ar tiesas nolēmumu pastāvīgi ir nodots likumīgā aizbildnībā, ja šīs personas atrodas salīdzināmā situācijā ar bērnu, uz kuru attiecas šī tiesību norma⁴⁷.

52. Šajā ziņā vēlos atgādināt, ka Direktīvas 2004/38 31. apsvērumā ir norādīts, ka tajā ir ievērotas pamattiesības un pamatbrīvības, kas it īpaši ir atzītas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk tekstā – “Harta”).

53. Bērna labāko interešu prioritātes princips, kas atzīts Hartas 24. panta 2. punktā, ir viens no principiem, kas caurauž Savienības tiesību sistēmu⁴⁸. Šo principu Tiesa ir atzinusi par prizmu, caur kuru jāaplūko Savienības tiesību normas⁴⁹. Judikatūrā Tiesa ņem vērā arī bērnu intereses dzīvot savu ģimenes dzīvi, ko aizsargā Hartas 7. pants⁵⁰, kuram atbilst Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pants⁵¹. No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet, ka faktiskas ģimenes dzīves pastāvēšanā starp audžuvecākiem un viņu ģimenē ievietotu bērnu ir jāņem vērā vairāki faktori, piemēram, kopā nodzīvotais laiks, attiecību kvalitāte, kā arī pieaugušā loma, kādu viņš uzņēmis attiecībā pret bērnu⁵².

54. Šajā lietā no iesniedzējtiesas nolēmuma, kā arī no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet šādi turpinājumā norādītie apstākļi. Pirmkārt, bērns FW ar dalībvalsts, proti, Beļģijas, tiesas nolēmumu tika ievietots FV un viņa sievas ģimenē, un šim pārim ir divi kopīgi bioloģiskie bērni; otrkārt, šai tiesas veiktajai ievietošanai ir pastāvīgs raksturs, jo bērns FW ir dzīvojis FV dzīvesvietā kopš 2005. gada, tas ir, kopš ļoti agras bērnības⁵³; treškārt, FV ir aizgādības tiesības pār bērnu FW un viņš tieši gādā par viņa uzturēšanu, un, visbeidzot, ceturtkārt, bērna FW deklarētā dzīvesvieta un faktiskā un pastāvīgā uzturēšanās vieta ir pie FV.

55. Šie apstākļi ir jāņem vērā kompetentajām iestādēm, lai pēc attiecīgā darba ņēmēja ģimenes faktiskās situācijas izpētes noteiktu, vai bērns, kas ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, faktiski ir šā darba ņēmēja “ģimenes loceklis” ģimenes pabalstu piešķiršanas nolūkos.

56. Visbeidzot trešām kārtām, vēlos atgādināt, ka no Regulas 2019/1111⁵⁴ 1. panta 2. punkta d) apakšpunkta izriet, ka bērna ievietošana audžuģimenē ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā un ka no šīs regulas 30. panta 1. punkta izriet, ka vienā dalībvalstī pieņemtie nolēmumi citās

⁴⁷ No Komisijas 2009. gada 2. jūlija paziņojuma Eiropas Parlamentam un Padomei par norādījumiem, kā labāk transponēt un piemērot [Direktīvu 2004/38] (COM(2009) 313, galīgā redakcija), 2.1.2. punkta izriet, ka bērns, kas ir nodots Savienības pilsoņa likumīgā aizbildnībā, ietilpst jēdzienā “tiešais pēcnācējs” šīs direktīvas 2. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Šajā ziņā skat. Guild, E., Peers, S., Tomkin, J., *The EU Citizenship Directive. A Commentary*, 2. izdevums, Oxford University Press, 2019, 43. lpp.

⁴⁸ Hartas 24. panta 2. punktā ir paredzētas bērnu tiesības uz to, lai, veicot jebkādas viņus skarošas darbības, primāri tiek ņemtas vērā viņu intereses. Pārskatu par Savienības *acquis* attiecībā uz bērna tiesībām skat. Eiropas Komisijas Tieslietu ĢD, *EU Acquis and Policy Documents on the Rights of the Child*, 2015. gada decembris, 1\–83. lpp.

⁴⁹ Skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín* (C-165/14, EU:C:2016:675, 66., 81. un 85. punkts). Skat. arī spriedumu, 2018. gada 31. maijs, *Valcheva* (C-335/17, EU:C:2018:359, 36. punkts), kā arī manus secinājumus šajā lietā (C-335/17, EU:C:2018:242, 33.–38. punkts).

⁵⁰ Skat. it īpaši spriedumus, 2017. gada 10. maijs, *Chavez-Vilchez* u.c. (C-133/15, EU:C:2017:354, 70. punkts), kā arī 2019. gada 26. marts, SM (Bērns, kas nodots aizbildnībā saskaņā ar Alžīrijas *kafala*) (C-129/18, EU:C:2019:248, 67. punkts).

⁵¹ Konvencija parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī. No Paskaidrojumiem attiecībā uz Hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.) izriet, ka saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu tās 7. pantā garantētajām tiesībām ir tāda pati nozīme un piemērošanas joma kā tiesībām, kas garantētas šīs konvencijas 8. pantā. Spriedums, 2019. gada 26. marts, SM (Bērns, kas nodots aizbildnībā saskaņā ar Alžīrijas *kafala*) (C-129/18, EU:C:2019:248, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁵² ECT spriedums, 2010. gada 22. novembris, *Moretti un Benedetti* pret Itāliju (CE:ECHR:2010:0427JUD001631807, 48. punkts).

⁵³ No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka bērna FW ievietošana ģimenē notika, pirms viņš bija sasniedzis viena gada vecumu.

⁵⁴ Padomes regula (2019. gada 25. jūnijs) par jurisdikciju, lēmumu atzišanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par bērnu starptautisko nolaupīšanu (OV 2019, L 178, 1. lpp.).

dalībvalstīs tiek atzīti bez kādas īpašas procedūras. Tādējādi šajā lietā konkrētā ģimenes pabalsta piešķiršanas nolūkos Luksemburgas kompetentajām iestādēm ir jāatzīst tiesas nolēmums par ievietošanu ģimenē.

57. Ņemot vērā šos apsvērumus, uzskatu, ka bērnam, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, ģimenes pabalsta piešķiršanas nolūkos ir jātiek ietvertam jēdzienā “ģimenes loceklis”, jo šis jēdziens aptver arī citas personas, kuras nav Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punktā uzskaitītās personas.

58. Vēl būtu jāizvērtē, vai aplūkotais tiesiskais regulējums, ņemot vērā Tiesas judikatūrā, kuru jau esmu atgādinājis⁵⁵, izstrādātos pamatprincipus, var radīt atšķirīgu attieksmi pret pārrobežu darba ņēmējiem, kas varētu būt uzskatāma par netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ.

D. Vai aplūkotais tiesiskais regulējums ir netieša diskriminācija LESD 45. panta un Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkta izpratnē?

1. Par atšķirīgu attieksmi dzīvesvietas dēļ

59. Pamatojoties uz sprieduma *Caisse pour l'avenir des enfants* 51. punktu, CAE apgalvo, ka tad, ja bērnam, kas ar tiesas nolēmumu ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, nav izcelšanās saiknes ar šo darba ņēmēju vai viņa laulāto, šis darba ņēmējs nevar atsaukties uz vienlīdzīgas attieksmes principu attiecībā uz šo bērnu. CAE uzskata, ka izskatāmā lieta tāpat ir jānošķir no lietas, kurā pieņemts šis spriedums.

60. Šādam viedoklim nepiekrītu. Lai gan abas šīs lietas zināmā mērā var tikt nošķirtas, uzskatu, ka šis nošķirums tomēr nav attiecināms uz konkrēto bērnu situācijas salīdzināmību saistībā ar attiecīgā ģimenes pabalsta piešķiršanu.

61. Vispirms – protams, ir taisnība, ka to bērnu, kas ar tiesas nolēmumu ir ievietoti pārrobežu darba ņēmēja ģimenē, situācija juridiski atšķiras no to bērnu situācijas, kuriem, tostarp adopcijas rezultātā, pastāv izcelšanās saikne ar vienu vai abiem vecākiem, ar kuriem viņi dzīvo kopā. Tomēr saskaņā ar judikatūru diskriminācija pastāv tad, ja salīdzināmās situācijās tiek piemēroti dažādi noteikumi vai ja atšķirīgās situācijās tiek piemērots viens un tas pats noteikums⁵⁶. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai situāciju objektīvā salīdzināmība ir jāizvērtē, ņemot vērā ar attiecīgo tiesisko regulējumu sasniedzamo mērķi⁵⁷. Kā jau esmu norādījis, pamatlietā aplūkotais ģimenes pabalsts ir uzskatāms par sociālu priekšrocību, kas ietilpst Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkta, ar kuru ir aizliegta jebkāda veida netieša diskriminācija, piemērošanas jomā⁵⁸.

62. Saskaņā ar Tiesas judikatūru uz dzīvesvietu balstīts nošķirums, kas var būt vairāk nelabvēlīgs citu dalībvalstu pilsoņiem, jo nerezidenti visbiežāk ir citu valstu pilsoņi, rada netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, kura var tikt pieļauta tikai ar nosacījumu, ka tā ir objektīvi pamatota⁵⁹.

⁵⁵ Skat. šo secinājumu 33. un nākamos punktus.

⁵⁶ Skat. it īpaši spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, *Raccanelli* (C-94/07, EU:C:2008:425, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁵⁷ Skat. it īpaši spriedumu, 2012. gada 14. jūnijs, Komisija/Nīderlande (C-542/09, EU:C:2012:346, 42. punkts).

⁵⁸ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (37., 38. un 39. punkts). Skat. šo secinājumu 29. punktu.

⁵⁹ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (56. punkts un tajā minētā judikatūra).

63. Saistībā ar izskatāmo lietu atgādinu, ka no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka saskaņā ar Kodeksa 269. panta 1. punkta a) apakšpunktu tiesības uz ģimenes pabalstu ir visiem bērniem, kuri faktiski un pastāvīgi *dzīvo* Luksemburgā un kuriem tur ir deklarētā dzīvesvieta. Attiecībā uz šo bērnu rezidentu kategoriju Kodeksa 273. panta 4. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja bērns ir ievietots ģimenē ar tiesas nolēmumu, šo pabalstu izmaksā fiziskai vai juridiskai personai, kurai ir aizgādība pār bērnu un pie kuras ir šā bērna deklarētā dzīvesvieta un viņa faktiskā un pastāvīgā uzturēšanās vieta. Savukārt bērns, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots pārrobežu darba ņēmēja – tātad *nerezidenta*, kura aizgādībā ir šis bērns, – ģimenē, nedod tiesības uz minēto pabalstu. Proti, saskaņā ar Kodeksa 269. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 270. pantu pārrobežu darba ņēmējam tiesības uz ģimenes pabalstu ir tikai par šīs personas laulībā dzimušiem bērniem, ārpus laulības dzimušiem bērniem un adoptētiem bērniem.

64. No pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma izriet, ka uz konkrēto ģimenes pabalstu var pretendēt visi Luksemburgā dzīvojošie bērni, un tas nozīmē, ka uz šo pabalstu var pretendēt *visi bērni*, kas ir Luksemburgā *dzīvojoša darba ņēmēja* mājsaimniecības locekļi, tostarp bērni, kuri ar tiesas nolēmumu ir ievietoti šā darba ņēmēja ģimenē. Savukārt *darba ņēmēji nerezidenti* uz šo pabalstu nevar pretendēt par *bērniem, kuri viņu ģimenēs ir ievietoti ar tiesas nolēmumu* un ar kuriem viņiem nav izcelšanās saiknes.

65. Tāpēc uzskatu, ka šis tiesiskais regulējums ievieš divus atšķirīgus režīmus attiecībā uz tiesībām uz ģimenes pabalstu atkarībā no tā, vai bērni dzīvo vai nedzīvo Luksemburgā, tādējādi ieviešot atšķirīgu attieksmi, kas balstīta uz *dzīvesvietas kritēriju* un kas tādējādi ir aizliegta ar LESD 45. panta 2. punktu un Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktu. Šāds uz dzīvesvietu balstīts nošķirums saistībā ar sociālas priekšrocības piešķiršanu manā ieskatā var būt vairāk nelabvēlīgs pārrobežu darba ņēmējiem un tāpēc ir uzskatāms par netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, kas būtu pieļaujama tikai tad, ja tā ir objektīvi pamatota⁶⁰.

66. Visbeidzot – Tiesa ir norādījusi, ka tam, ka tiesības uz pamatlietā aplūkoto ģimenes pabalstu ar pamatlietā aplūkotajiem valsts tiesību aktiem tiek piešķirtas tieši bērnam, kas dzīvo Luksemburgā, bet, runājot par nerezidentiem darba ņēmējiem, šīs tiesības tiek piešķirtas darba ņēmējam attiecībā uz viņa ģimenes locekļiem, kuri definēti šajos tiesību aktos, šajā ziņā nav nekādas nozīmes. Proti, no Tiesas judikatūras izriet, ka ģimenes pabalstus *to raksturiezīmju dēļ nevar uzskatīt par tādiem, kas maksājami indivīdam neatkarīgi no viņa ģimenes stāvokļa*⁶¹.

2. Par pārrobežu darba ņēmēju netiešas diskriminācijas attaisnojumu

67. No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai netieša diskriminācija būtu attaisnojama, tai ir jābūt tādai, ar kuru var nodrošināt leģitīma mērķa sasniegšanu, un tā nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai⁶².

68. Tomēr šajā lietā iesniedzējtiesa nenorāda nekādu pamatojumu, un, neskarot tās veicamās pārbaudes, nesaskatu nevienu leģitīmu mērķi, kas ļautu attaisnot diskrimināciju starp bērnu, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots ģimenē Luksemburgas teritorijā, un bērnu, kurš ar tiesas nolēmumu ir ievietots pārrobežu darba ņēmēja ģimenē.

⁶⁰ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (56. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶¹ Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (57. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶² Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants* (58. punkts un tajā minētā judikatūra).

69. Tālab uzskatu, ka LESD 45. pants un Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkts, skatot tos kopsakarā ar Regulas Nr. 883/2004 67. pantu un Regulas Nr. 987/2009 60. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru pārrobežu darba ņēmēji nevar saņemt ģimenes pabalstu, kas saistīts ar viņu veikto algoto darbu šajā dalībvalstī, par bērniem, kuri ievietoti viņu ģimenēs un pār kuriem viņiem ir aizgādība, kaut arī bērni, kuri ar tiesas nolēmumu ir ievietoti ģimenēs minētajā dalībvalstī, ir tiesīgi saņemt šo pabalstu, kas tiek izmaksāts fiziskai vai juridiskai personai, kuras aizgādībā ir bērns.

E. Par apstākļa, ka pārrobežu darba ņēmējs uztur bērnu, ietekmi uz piedāvāto atbildi

70. Iesniedzējtiesa vēlas arī noskaidrot, vai apstākļi, ka pārrobežu darba ņēmējs uztur bērnu, ietekmē atbildi uz prejudiciālo jautājumu.

71. Jānorāda, ka no sprieduma *Caisse pour l'avenir des enfants* 50. punkta izriet, ka attiecībā uz prasību, ka pārrobežu darba ņēmējs uztur bērnu, Tiesa ir secinājusi, ka arī šai prasībai ir jāizriet no *faktiskās situācijas*, kas ir jānovērtē valsts iestādēm un, attiecīgā gadījumā, valsts tiesām, pamatojoties uz ieinteresētās personas sniegtajiem pierādījumiem, bet tām nav nedz jānosaka šis līdzdalības bērna uzturēšanā iemesli, nedz skaitliski jānosaka tās konkrētais apmērs.

72. Šajā ziņā uzskatu par būtisku precizēt, kā pamatoti ir norādījusi Komisija, ka šis nosacījums, raugoties no ģimenes pabalsta piešķiršanas darba ņēmējam nerezidentam viedokļa, ir jāpiemēro *vienīgi* tad, ja valsts tiesiskajā regulējumā tāds nosacījums ir paredzēts attiecībā uz šā pabalsta piešķiršanu rezidentam, kura aizgādībā ir tā ģimenē ievietotais bērns un pie kura šim bērnam ir viņa deklarētā dzīvesvieta un faktiskā un pastāvīgā uzturēšanās vieta. Citāds secinājums būtu *pretrunā vienlīdzīgai attieksmei pret darba ņēmējiem nerezidentiem un darba ņēmējiem rezidentiem*. Saistībā ar šo uzskatu, ka iespējamo prasību ģimenes pabalsta piešķiršanai, ka pārrobežu darba ņēmējam ir *pilnībā* jāuztur viņa ģimenē ievietotais bērns, nevar pieļaut, ja šī prasība neattiecas uz rezidentu, kuram ir aizgādība pār ģimenē ievietoto bērnu, jo pienākums nodrošināt uzturlīdzekļus vai bioloģisko vecāku iespējamā līdzdalība bērna uzturēšanā, ja tie ir zināmi, *faktiski* nenozīmē, ka pārrobežu darba ņēmējs, kura ģimenē bērns ir ievietots, nepiedalās bērna uzturēšanā. Katrā ziņā bioloģisko vecāku ieguldījums šā bērna uzturēšanā var būt ļoti ierobežots vai tā var nebūt vispār, jo viņu situācija bieži vien ir ļoti nestabila⁶³.

V. Secinājumi

73. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Luksemburga) uzdoto prejudiciālo jautājumu ierosinu Tiesai atbildēt šādi:

LESD 45. pants un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā 7. panta 2. punkts, skatot tos kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu 67. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, 60. pantu,

⁶³ Iemesli mazu bērnu ievietošanai audžuģimenē var būt saistīti ne vien ar vecāku neesamību vispār, bet arī ar mājokļa, veselības, nabadzības, sliktas izturēšanās, vardarbības, atkarību problēmām, vai arī ar vecāku grūtībām uzņemties savu lomu vai īstenot vecāku varu.

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru pārrobežu darba ņēmēji nevar saņemt ģimenes pabalstu, kas saistīts ar viņu veikto algoto darbu šajā dalībvalstī, par bērniem, kuri ievietoti viņu ģimenēs un pār kuriem viņiem ir aizgādība, kaut arī bērni, kas ar tiesas nolēmumu ir ievietoti ģimenēs minētajā dalībvalstī, ir tiesīgi saņemt šo pabalstu, kas tiek izmaksāts fiziskai vai juridiskai personai, kuras aizgādībā ir bērns. Nosacījuma piemērošana attiecībā uz ģimenes pabalsta piešķiršanu darba ņēmējam nerezidentam, ka šim darba ņēmējam ir jānodrošina bērna uzturēšana, ir piemērojama tikai tad, ja valsts tiesiskajā regulējumā attiecībā uz šāda pabalsta piešķiršanu šāds nosacījums ir paredzēts rezidentam, kura aizgādībā ir tā ģimenē ievietots bērns un pie kura ir šā bērna deklarētā dzīvesvieta un faktiskā un pastāvīgā uzturēšanās vieta.